

3. Anàlisi del corpus multilingüe comparable: cerca sistemàtica

El traductor consulta textos paral·lels per tal d'assolir fonamentalment un dels dos objectius següents, si no tots dos: d'una banda, iniciar-se en un àmbit temàtic que desconeix; de l'altra, resoldre problemes específics de traducció.

L'anàlisi que a continuació durem a terme, i que hem denominat **cerca sistemàtica**, s'emmarca dins del primer objectiu descrit. El propòsit d'aquesta anàlisi és obtenir de manera estructurada tota la informació possible sobre un àmbit determinat, de manera que el traductor, a partir dels seus coneixements, pugui anar assimilant el coneixement especialitzat passiu que necessita per dur a terme una traducció especialitzada (vegeu l'apartat 1 "La documentació amb el text paral·lel en traducció" del capítol 5, pàgina 239). L'apartat final d'aquest capítol (apartat 4 "Anàlisi del corpus comparable: cerques puntuals", pàgina 355) està dedicat a l'anàlisi del corpus *ad hoc* per a la resolució de problemes de traducció específics.

El present apartat està dedicat a l'estudi exhaustiu del corpus multilingüe comparable *ad hoc* a partir de la unitat LEÒNIDS en cadascuna de les llengües, que és la paraula clau que va permetre la compilació dels corpus. Aquest apartat està estructurat a partir del tipus d'informació factual que el traductor vulgui recollir a cada moment, i d'acord amb les relacions conceptuals que hem abordat en el capítol 5 (vegeu l'apartat 2.2.1 "Les relacions conceptuals", pàgina 263).

En els subapartats següents (3.1 "Cerca de definicions", 3.2 "Cerca de relacions jeràrquiques" i 3.3 "Cerca de relacions no jeràrquiques") es recullen les expressions que, en estudiar amb deteniment les ocurrències de LEÒNIDS en cadascuna de les llengües, hem identificat com a expressions que expliciten un tipus de relació o característica d'aquest terme. L'estudi d'aquests contextos té un doble objectiu: d'una banda, identificar les expressions que vehiculen de manera explícita les relacions conceptuals que un terme estableix amb els conceptes més propers en la seva àrea temàtica i que, per tant, l'envolten, el delimiten i el caracteritzen; de l'altra banda realitzar una anàlisi conceptual del terme Leònids com a noció que permetrà al

traductor endinsar-se en aquest àmbit temàtic, obtenint per tant informació factual així com lingüística.

Finalment, el subapartat següent (3.4 "Anàlisi comparativa dels subcorpus experts i no experts") està dedicat a l'estudi de l'efectivitat de les estructures identificades en els subapartats anterior en tant que vehiculadores d'una relació conceptual determinada en subcorpus formats per recursos propis de la comunicació entre experts i els adreçats a no experts.

3.1. Cerca de definicions

La cerca d'informació factual en un corpus *ad hoc* es basa en la identificació de contextos conceptualment rics relatius a una unitat determinada. Un primer apropament a un terme sobre el qual el traductor vulgui obtenir més informació es pot realitzar cercant definicions en context. La taula següent mostra les expressions que ens han permès localitzar definicions en context de LEÒNIDS a cadascun dels corpus monolingües:

Anglès	Castellà	Català
[DENOMINACIÓ] are a [DEFINICIÓ]	[DEFINICIÓ] conocid(*) como [DENOMINACIÓ]	[DEFINICIÓ] conegud(*) com [DENOMINACIÓ]
[DEFINICIÓ] are called [DENOMINACIÓ]	[DENOMINACIÓ] es (art. indef.) [DEFINICIÓ]	[DEFINICIÓ] es coneix amb el nom de [DENOMINACIÓ]
[DEFINICIÓ] is named (the) [DENOMINACIÓ]	[DENOMINACIÓ] es (art. def.) [DEFINICIÓ]	[DEFINICIÓ] s’anomena (art. indef.) [DENOMINACIÓ]
[DEFINICIÓ] is known as (the) [DENOMINACIÓ]	[DENOMINACIÓ], (APOSICIÓ – DEFINICIÓ)	[DEFINICIÓ]: (art. indef.) [DENOMINACIÓ]
[DEFINICIÓ] which is called [DENOMINACIÓ]	[DENOMINACIÓ] son un(*) [DEFINICIÓ]	
The [DENOMINACIÓ] is/are [HIPERÒNIM], which [CARACTERÍSTICA]	[DEFINICIÓ] llamad(*) [DEFINICIÓ]	
[DENOMINACIÓ] is/are [HIPERÒNIM], that [CARACTERÍSTICA]		
The [DENOMINACIÓ], [APOSICIÓ]		

Taula 6-6. Expressions de definicions en context (e. p.)¹

En totes tres llengües trobem l’esquema típic d’una definició de *genus et differentiae*, en el que el terme es defineix a partir de la seva classe i afegint-hi almenys una característica que el diferencia tant del seu hiperònim com de possibles cohipònims. Aquest esquema presenta, en primer lloc, el concepte i, a continuació, una possible definició.

¹ Per regla general, hem observat més expressions en anglès que en castellà i català perquè el corpus en aquesta llengua és molt més voluminós i ofereix més varietat expressiva.

Capítol 6 – L'anàlisi del corpus compilat

Most years	<u>the Leonids are a</u>	minor event -- boasting no more than 10 to 15 shooting stars per hour. That's what happens when Earth passes through the rarefied zones between Tempel-Tuttle's debris trails.
This means that	<u>the Leonids are a</u>	stream to which the outburst predictions can be applied.
	<u>The Leonids are a</u>	shower of short duration, lasting only one week centered on November 18. The Leonids are particles from Comet Temple-Tuttle, which will reach perihelion in 1998. A great concentration of particles exists near the parent comet. In years when t
	<u>The Leonids are a</u>	meteor shower . They are called the Leonids because they appear to radiate out of the constellation Leo. A Meteor, also known as a "shooting star," is a particle from space. Its typical size ranges from that of a grain of sand to that of a pea.
	<u>The Leonids are a</u>	meteor shower that can be most impressive every 33 years or so. While experts are predicting that best show will be seen from the Europe, meteor showers can be somewhat unpredictable. So you may want to keep a careful watch.
	<u>The Leonids are a</u>	swarm of meteoroids that intercept Earth's orbit to some degree every year, usually with little more fanfare than a spectacular night of watching shooting stars. This year, however, the storm will reach levels not seen in over thirty years as Earth
	<u>The Leonids are a</u>	meteor shower that appear to radiate out of the constellation Leo. A Meteor, also known as a "shooting star. All meteors appear as brief streaks of light moving a short distance across the sky. Some meteors move slow and some move fast.
In most years,	<u>the Leonids are a</u>	rather insignificant annual meteor stream . Rates peak at 13 per hour on November 17. The main activity is between November 13 and 20, but Leonids occur annually at a rate larger than 1 per hour in the peri
A:	<u>The Leonids are a</u>	meteor stream . If you go out during the nights 16/17 and 17/18 November after midnight, you will see many more you will see many more meteors, or shooting stars, than normal.
	<u>; the Leonids are a</u>	good example - the parent comet is comet Temple-Tuttle which has a 33 year period, the dust is not evenly spread out around the orbit, but is thought to be bunched in denser ribbon-like strands the densest of which follow the comet

Taula 6-7. Coaparicions de LEONID(*) ARE A en el corpus anglès (e. p.)

Les definicions en context construïdes a partir del verb TO BE presenten un esquema argumentatiu lògic, on primerament s'introdueix la unitat a definir en el subjecte i després les característiques definitòries que es vulguin recalcar en el predicat. L'últim dels contextos de la taula anterior, però, segueix un esquema catafòric, fent referència a un argument exposat amb anterioritat.

En altres casos, com ara en el de les construccions IS NAMED o IS KNOWN (i les equivalents en castellà i català), l'estructura s'inverteix totalment o parcialment. En aquest cas, el subjecte es l'hiperònim, i el terme a definir forma part del predicat.

The shower	is named	<u>Leonid</u> because ancient observers thought the meteors came from the constellation Leo .
The meteors,	named	<u>the Leonids</u> because they appear to stream from the constellation Leo , are about the size of a grain of sand.
The shower	is named	<u>"Leonids"</u> because the source of the meteors (the radiant) appears to be from the constellation Leo . During the Leonid

Taula 6-8 Coaparició de NAMED i LEONID(*) en el corpus anglès (e. p.)

Val a dir també que les definicions en context a partir d'aquesta mena d'estructures acostumen a fer referència a la motivació de la denominació del terme, és a dir, el motiu pel qual reben precisament aquella denominació. En aquest fet coincideixen totes tres llengües. És, doncs, un esquema que permet detectar termes amb denominacions motivades per les seves característiques conceptuals.

	Se trata de una gran tormenta de meteoritos	llamada	las Leónidas
Debido	a que esta lluvia de meteoritos aparentemente viene de la	llamado	Leónidas .
	constelación de Leo , se le ha		

Taula 6-9. Coaparició de LLAMAD(*) i LEÓNIDA(*) en el corpus castellà (e. p.)

En el cas de les cerques en català, i per tal de poder copsar totes les possibles denominacions recollides al corpus, tant les correctes com les incorrectes, les preveiem mitjançant comodins, tal com es pot comprovar en el títol de la taula.

o Perseides que popularment se les coneix com "Llàgrimes de Sant Llorenç", i les del 17/18 de novembre	<u>conegudes com</u>	Lleónides.
seà la pluja d'estels més important des del 1966, la última vegada que es va produir amb intensitat el fenomen	<u>conegut com</u>	Leònids.
Aquesta matinada el pas del cometa Tempel-Tuttle va a provocar una pluja de meteorits en l'atmosfera que	<u>es coneix amb el nom de</u>	Leonides i pot ser la més intensa dels darrers 30 anys. Aprofitant aques
Aquesta té lloc cada any en aquestes dies de novembre i	<u>es coneix amb el nom de</u>	Leònids, perquè aparentment els meteorits procedeixen de la constel·lació de Lleó.

Taula 6-10. Coaparicions CONEGUDES COM i de ES CONEIX AMB EL NOM DE amb (*)LE^NID(*) al corpus català

A més de contextos definitoris, que generalment s'utilitzen per presentar d'un terme en un text, altres contextos conceptualment rics poden proporcionar informació sobre les característiques conceptuals del terme, com es mostra a continuació.

3.1.1. Cerca de característiques conceptuals

Després d’introduir per primer cop un terme en context, probablement acompanyat per una proposta de definició, l’estructura argumental del text pot permetre identificar característiques conceptuals relatives al terme que l’autor hagi volgut posar en relleu per algun motiu. Es tracta de característiques que, generalment, no han format part de la definició, per la qual cosa es recullen en altres parts del text.

	Anglès		Castellà	Català
[DENOMINACIÓ] is characterized by [CARACTERÍSTICA]	[CARACTERÍSTICA] is typical of [DENOMINACIÓ]	The reason that [DENOMINACIÓ] is/are X is [CARACTERÍSTICA]	[DENOMINACIÓ] (verb SER conjugat) [CARACTERÍSTICA]	[DENOMINACIÓ] (verb ÉSSER conjugat) [CARACTERÍSTICA]
[HIPERÒNIM] is called the [DENOMINACIÓ] BECAUSE [CARACTERÍSTICA]	(THE) [ADJ.] [DENOMINACIÓ]	There (be) [CARACTERÍSTICA] [DENOMINACIÓ]	[ARGUMENT GENÈRIC]. En el caso de (ART) [DENOMINACIÓ] [ARGUMENT ESPECIFICATIU]	(verb ÉSSER conjugat) [DENOMINACIÓ] [CARACTERÍSTICA]
[CARACTERÍSTICA EN CONTEXT] is the [DENOMINACIÓ]	(The) [DEN], which is/are the [CARACTERÍSTICA]	(Most) [DENOMINACIÓ] is/are (not) that [ADJ.]	[DENOMINACIÓ], (APOSICIÓN – DEFINICIÓ / CARACTERÍSTICA)	
That is why [DENOMINACIÓ] are [CARACTERÍSTICA – REF. CATAFÒRICA]	[DENOMINACIÓ], which [VERB.]	The main [CARACTERÍSTICA] with the/of the [DENOMINACIÓ] is that [EXPLICACIÓ CARACTERÍSTICA]		
MOST [DENOMINACIÓ] ARE (CARACTERÍSTICA HABITUAL)	[DENOMINACIÓ] is/are [HIPERÒNIM] that [CARACTERÍSTICA]	[ARGUMENT]. In the case of [DENOMINACIÓ], [ESPECIFICACIÓ DE L’ARGUMENT]		
HOW (CARACTERÍSTICA) ARE/IS [DENOMINACIÓ]	A (ADJ. MÉS HABITUALS) [DENOMINACIÓ]	THE [CARACTERÍSTICA] OF THE [DENOMINACIÓ]		

Taula 6-11. Expressions que permeten identificar característiques conceptuals (e. p.)

Així, i recollint la darrera opció de la taula anterior en llengua anglesa, veiem com certs contextos proporcionen dades concretes sobre el terme analitzat.

Oh, by the way: November 17	is the <u>peak</u> of the	Leonids , right? Well, I learned about two other important events occurring November 17: APEC meeting in Kuala Lumpur Malaysia, and....
Comet 55P/Tempel-Tuttle	is the <u>parent</u> of the	Leonid meteoroid stream. The orbit is shown in the
The debris left in the wake of the comet	is the <u>cause</u> of the	Leonid meteors we see every year near to that date. The period of the comet is roughly 33 years
the orbiting body they discovered	is the <u>source</u> of the	Leonid meteor shower that has fascinated mankind for at least 1000 years.
What	is the <u>future</u> of the	Leonids ? Over the next five years, some experts are predicting greater than usual activity. In 2000,
This famous comet	is the <u>parent</u> of the	Leonid meteor stream. In 1998 January it passed near to the Earth for the first time since 1966.
particles left the comet Tempel-Tuttle	is the <u>source</u> of the	Leonids), and assumed a different orbit, shepherded by Jupiter, by process of dynamic resonance
the orbiting body they discovered	is the <u>source</u> of the	Leonid meteor shower that has fascinated mankind for at least 1000 years.

Taula 6-12. Coaparicions de IS THE X OF THE LEONID(*) al corpus anglès (e.p.)

En alguns dels casos recollits a la taula anterior, però, en realitat l’estructura amaga l’explicitació d’una relació conceptual (com ara IS THE SOURCE OR o IS THE CAUSE OF), aspecte que abordarem en els subapartats següents.

Despite last year's fireball storm,	most Leonids	<u>are not that bright</u> . The more light pollution, the fewer meteors you will see! So
on a mid-November night.	Most Leonids	<u>are seen</u> when the radiant is high, during the early-morning hours. In 2000, ther
as a result of which	most Leonid	<u>meteoroid impacts</u> will be on the back side of the Moon.
Fortunately, we believe that	most Leonid	<u>meteoroids will be smaller</u> than this. Figure 1 - Infrared image of comet Tempel/2
Though	most Leonid	<u>meteoroids are smaller</u> than a grain of sand, they zoom across space at a menacing 155,000 miles per hours.
Arne Danielsen Explanation:	Most Leonid	<u>meteoroids</u> , the bits of comet debris which produce the annual Leonid meteor shower, <u>range from</u> a mere millimeter to a centimeter in diameter.
meteors were very faint and	most Leonid	meteors were three or less magnitude. No fireball appeared during the observation. On Nov. 18/19, many Leonid meteors appeared.
	Most Leonids	will burn up in the upper atmosphere, posing no danger to humans
While	most Leonid	meteors are no larger than grains of sand, some may be as large as a meter in diameter.
Bright Arcturus low in ENE.	Most Leonids	should be seen in a "belt" around the Moon - at 30-60° distance - as the radiant (red cross) is <u>just to the east</u> of the Moon.
	Most Leonids	we saw were +1 magnitude or fainter.
the previous night when	most Leonids	were relatively faint. A bright -8 Leonid fireball was recorded at 7:46:59 UT in south-western direction
large as a meter in diameter.	Most Leonids	will burn up in the upper atmosphere, posing no danger to humans on Earth.

Taula 6-13. Coaparicions de MOST LEONID(*) al corpus anglès (e. p.)

Una altra de les estructures recollides a la taula 6-11 és MOST [DENOMINACIÓ]. Aquesta expressió permet identificar característiques prototípiques, les que habitualment

caracteritzen aquell concepte, tot i que no tots els seus referents la presentin en la realitat.

Els aspectes més característics d’un terme també es poden observar a partir de l’estudi dels adjectius que habitualment el qualifiquen. Aquesta coselecció entre lexemes pot estar subratllant un aspecte determinat del terme, com ara una característica prototípica. La taula següent mostra alguns dels candidats a terme sintagmàtic formats a partir de LEONID, acompanyats pels adjectius que amb major freqüència els determinen.

bright	Leonid fireball	great	Leonid meteor (shower/storm)	enhanced	Leonid activity
numerous		major		major	
spectacular		spectacular		significant	
	significant	Leonid event	spectacular	Leonid outburst	
			strong		

Taula 6-14. Adjectius més habituals en posició –1 respecte a LEONID(*)

Tant en castellà com en català resulta complicat observar aquest aspecte amb un corpus no etiquetat, ja que la posició de l’adjectiu respecte al substantiu no és fixa, ni tan sols immediatament anterior o posterior al substantiu que determina. A més, en cap d’aquestes dues llengües no hem trobat adjectius amb una freqüència d’aparició comparativament significativa en els contextos de LEÓNIDAS (castellà) i LEÒNIDS (català).²

---

² Aquest fet posa de manifest la rellevància de comptar amb una quantitat important d’informació a l’hora de fer un estudi basat en corpus per tal que els trets lingüístics característics sobresurtin i puguin ser identificats.

3.2. Cerca de relacions jeràrquiques

L’estudi de les relacions jeràrquiques de LEÒNIDS ens permetrà conèixer altres conceptes de l’àmbit temàtic. Aquesta manera d’abordar una àrea de coneixement es basa en l’adquisició estructurada de nocions desconegudes a partir de nocions conegudes, alhora que també permet establir amb més claredat els límits conceptuals de la unitat nucli de la cerca dins del sistema conceptual en què se situa.

En aquest apartat estudiarem les relacions jeràrquiques al voltant de LEÒNIDS, i les expressions que permeten identificar-les.

3.2.1. Relacions gènere–espècie

L’explicitació de la relació *gènere–espècie* sovint coincideix amb la d’una definició per *genus et differentiae*, que es basa fonamentalment en aquesta relació jeràrquica.

Anglès	Castellà	Català
[HIPERÒNIM] is the [DENOMINACIÓ]	[DENOMINACIÓ] es un(*) [HIPERÒNIM]	[DENOMINACIÓ]. Aquest(*) [HIPERÒNIM]
[DENOMINACIÓ] is/are a [HIPERÒNIM] that [CARACTERÍSTICA]	[DENOMINACIÓ], (ARTICLE INDEF.) [HIPERÒNIM]	[HIPERÒNIM] de (article definit) [DENOMINACIÓ]
[DENOMINACIÓ], a [HIPERÒNIM] that [CARACTERÍSTICA]	[DENOMINACIÓ], (ARTICLE DEF.) [HIPERÒNIM]	
Like many [HIPERÒNIM] the [DENOMINACIÓ] [CARACTERÍSTICA]		
[DENOMINACIÓ] and other [HIPERÒNIM]		

Taula 6-15. Expressions que permeten identificar la relació hipònim–hiperònim (e. p.)

Capítol 6 – L'anàlisi del corpus compilat

De nou, hem pogut identificar més expressions en llengua anglesa que en castellà o català, probablement a causa que el corpus anglès és molt més voluminós que el castellà o el català. Una de les expressions en llengua anglesa que no coincideix amb una definició en context és la recollida com [DENOMINACIÓ] AND OTHER [HIPERÒNIM]. Aquest recurs s'utilitza típicament per deixar enumeracions obertes, com es pot comprovar en els exemples següents:

s 50 years ago. Enough is known about the gan looking for previous appearances of the e's Leonid Page Information on viewing the s with video systems, to determine orbits of y orbit, going into re-entry, dealing with the ded questions from the audience about the	<u>Leonids and other Leonids and other Leonids and other Leonids and other Leonids and other Leonids and other</u>	important showers to get it partly right much of meteor showers among ancient and medieval do meteor showers . Introduction Congressi meteors , and to look at the dependency of th showers .Their deliberations will feed through to showers , such as the Giacobinids whose 1946 s
--	--	--

Taula 6-16. Coaparicions de LEONID(*) i AND OTHER en posició +1 al corpus anglès

Un altre dels mecanismes observats és el de l'aposició, la construcció formada per dos substantius o sintagmes nominals en què el segon explica el primer. Generalment, els dos elements que componen una aposició estan separats per comes.

gran máximo de las Leónidas, Las Leónidas, Las leónidas,	<u>una de las lluvias</u> <u>la lluvia</u> <u>la lluvia</u>	de estrellas fugaces más espectacular de la historia. de estrellas de la noche de ayer, resultó ser un fen de estrellas de la noche del 17 al 18 de noviembre,
--	---	---

Taula 6-17. Coaparicions de UN(*) DE i LEÓNIDAS(,) en posició -1, i de LE^NIDA(*) (,) i LA en posició +2

Una altra de les relacions que permet identificar amb major precisió l'amplitud del conceptes que s'estudia és la que s'estableix entre cohipònims. Aquesta és una relació que habitualment es troba en textos que tenen com a tema principal l'hiperònim del terme que es vol estudiar. La taula següent mostra les expressions que permeten localitzar els cohipònims de LEÒNIDS a cadascun dels corpus monolingües.

extensió, la seva manera de representar una relació conceptual al text), aquesta relació de vegades se solapa amb les relacions genètiques, ja que tant podem trobar que la pluja de meteors és un conjunt de petits elements (METEORS, PARTÍCULES...) en circumstàncies concretes, com que aquests elements són l’origen (o fins i tot, provoquen) el fenomen astronòmic.

Anglès	Castellà	Català
[DENOMINACIÓ], which contain [PARTS]	(ART.) [PART] que form(*) (ART.) [DENOMINACIÓ]	
[DENOMINACIÓ] contain [PARTS]	[DENOMINACIÓ], contiene [PART]	

Taula 6-21. Expressions que permeten identificar relacions meronímiques (e. p.)

En aquest cas, no hem trobat cap expressió en els contextos de LEONIDS que identifiquin les seves parts, o que el considerin part d’un concepte més ampli, almenys de manera explícita. Altrament, la baixa presència de contextos en anglès i castellà que expressen aquesta relació entre LEONIDS i LEÓNIDAS, respectivament, i les seves possibles parts ens permet pensar que aquesta no és una de les relacions conceptuals més rellevants que aquest terme estableix amb la resta de nocions de la seva àrea temàtica.

lar ZHRs by our model).To reiterate: The Leonids <u>contain</u> many young dust trails The geometry of t
on and Planets that some Leonid meteoroids do <u>contain</u> unusually tough pieces of matter . A particu
,000 mph. Besides being fast, the Leonids usually <u>contain</u> a large number of very bright meteors . The
red days of passing Earth's orbit, Leonid showers <u>contain</u> and bolides (bright meteors that flare or
explode).

Taula 6-22. Coaparicions de LEONID(*) i CONTAIN entre les posicions +1 i +5 al corpus anglès (e. p.)

En anglès, doncs, la coaparició de LEONIDS amb CONTAIN posa en relleu els elements que componen aquesta pluja de meteorits, així com alguna de les seves característiques més rellevants (com ara el seu material o l’aspecte que presenten).

1966. Aunque la geometría del material que <u>forman</u> las Leónidas no será especialmente favorable, aciones de la dinámica de las partículas que <u>forman</u> las Leónidas. Los resultados de sus investig ombardeo interplanetario. Las partículas que <u>forman</u> parte del enjambre de las Leónidas poseen
---

Taula 6-23. Coaparicions de FORMA(*) i LEÓNIDAS entre les posicions -7 i +7 del corpus castellà (e. p.)

També en castellà, tal com mostra la taula anterior, la informació sobre les parts de les LEÓNIDAS resulta escassa, cosa que confirma que aquest no és un tret conceptual rellevant del terme o, si més no, no és la manera més apropiada d’expressar aquesta relació.

3.2.3. Relaciones material–objecte

En el cas dels contextos de LEÓNIDAS en el corpus castellà, la relació *material–objecte* se solapa parcialment amb la relació conceptual anterior, la meronímia, mentre que en anglès es diferencia clarament entre totes dues.

Anglès	Castellà	Català
[DENOMINACIÓ] (is/are) made of [MATERIAL]	[MATERIAL] forma(*) [DENOMINACIÓ]	[DENOMINACIÓ] de material [MATERIAL / CARACTERÍSTICA]
[DENOMINACIÓ] material [CARACTERÍSTICA DEL MATERIAL]		
The material in the [DENOMINACIÓ] [CARACTERÍSTICA]		

Taula 6-24. Expressions que permeten identificar la relació material – objecte (e. p.)

De fet, en els contextos anglesos MATERIAL no és només una paraula més al text, sinó que l’hem pogut identificar com a hiperònim d’una noció pròpia de l’àmbit de

l'observació de fenòmens astronòmics, tal com es pot comprovar en els contextos següents:

ite, not interplanetary dust or cometary <u>material</u> . Wednesday, November 18 Leonids Afte rs University in Piscataway. "The Leonids' <u>material</u> is much more clumped . The stream of debris is quite. The Leonids are more like a spiral of <u>material</u> left behind by comet Tempel-Tuttle, and Earth al-time analyses of the composition of the <u>material</u> coming off the comet. Like the Leonids balloon Leonids are caused by cometary particles . This <u>material</u> has a strong tendency to fragment and disinteg ronomers to discover that the Leonids were <u>material</u> left behind Comet Tempel-Tuttle. In 1899

Taula 6-25. Coaparicions de MATERIAL i LEONIDS entre les posicions -5 i +5 al corpus anglès (e. p.)

Atès que, com s'explicava a l'apartat dedicat a l'obtenció dels recursos textuais del corpus (2.1 "La cerca dels recursos textuais digitals especialitzats sobre els Leònids per a la posterior creació de corpus monolingües comparables" del capítol 3, pàgina 167), el corpus català està compost per recursos obtinguts a partir de les paraules clau LEÒNIDS i ASTRONOMIA, d'una banda, i METEORS i ASTRONOMIA de l'altra. Per aquest motiu, a l'hora de cercar relacions conceptuals explicitades també ho hem fet a partir de METEOR.

declarar el diumenge que el meteorit conté <u>materials</u> d'uns 4.000 milions d'anys d'edat. No s'ha dit n meteorit es produeix quan una partícula de <u>material</u> interplanetari penetra a l'alta atmosfera de l a el que els meteorits estiguin compostos per <u>material</u> primitiu , objecció que resol la teoria de Safró
--

Taula 6-26. Coaparició de MATERIAL(*) i METEOR(*) al corpus català (e. p.)

En aquest cas, igual que succeïa en els contextos anglesos, l'expressió analitzada indica una qualitat o un aspecte rellevant del material dels meteorits. Tanmateix, i com que aquests contextos fan referència a METEORITS i no a LEÒNIDS, el traductor hauria de validar la informació obtinguda.

3.3. Cerca de relacions no jeràrquiques

Entre les relacions no jeràrquiques que hem identificat en els contextos de LEÒNIDS n'hi ha d'infralògiques i d'argumentals (vegeu el subapartat 2.2.1 "Les relacions

La mera coaparició de HAPPEN amb LEONIDS, tal com es recull a la taula anterior, permet identificar molts dels trets temporals més rellevants d'aquest terme, que són: la seva periodicitat anual, els dies de l'any en què es manifesta i la diferència d'intensitat al llarg d'un cicle de 33 anys. Sobta la presència de contextos de LEONIDS determinats per anys no recents (per exemple, 1833 o 1966), la qual cosa indica que es van tractar de fenòmens astronòmics de gran rellevància. Aquest fet també es reflecteix en els contextos en castellà.

de duración, comparable al máximo de las spués del fenomenal retorno de las leónidas r más privilegiado para la observación de las tormenta de (meteoros o estrellas fugaces) del 17 nov 1998 . El comportamiento de las os obtenidos de la lluvia de meteoros de las /leon99.htm * Tormenta de meteoros: Las	Leónidas en Leónidas en Leónidas en leónidas en Leónidas en Leónidas en Leónidas en	1966 " dijo. Diez millones de toneladas de roca 1966 , con una THZ (Tasa Horaria Zenital: es 1998 va a ser la parte oriental asiática. El máx 1998 y/o en 1999 . Por supuesto, no hay ning 1998 es muy similar al que se produjo en 1966 1998 . El primer análisis de las observaciones r 1999 , Observatorio ARVAL (Venezuela). [+] ht
---	---	---

Taula 6-30. Coaparició de LE^NIDA(*) EN + ANY en posició +1 al corpus castellà (e. p.)

De fet, i recollint la darrera idea del paràgraf anterior, les pluges de meteorits d'anys passats que es recorden en aquests textos es fan servir com a fenòmens de referència amb els quals es compara la resta de pluges, sobretot pel que fa a la seva magnitud.

b) Relaciones genéticas

En aquest àmbit, les relacions genètiques sovint es confonen amb les causals al text. Tal com mostraran els contextos més endavant, l'origen també es pot explicar com a causa que provoca un efecte conegut: els LEÒNIDS. Tanmateix, resulta difícil discernir entre totes dues relacions a partir de les expressions que les vehiculen, sobretot partint del fet que el traductor no coneix la informació factual que representen, ja que aquesta anàlisi té com a objectiu l'adquisició d'aquest coneixement factual. Per aquest motiu, prendrem les expressions que analitzem a continuació de manera literal, sense estudiar amb profunditat si efectivament vehiculen la relació que explícitament representen.

Anglès	Castellà	Català
[PRODUCTOR/DENOMINACIÓ] is the source of [DENOMINACIÓ/PRODUCTE]	[DENOMINACIÓ] producir (CONJUGAT) [PRODUCTE]	[DENOMINACIÓ] (AUX.) produïdes [PRODUCTOR]
[PRODUCTOR/DENOMINACIÓ] is attributed to [DENOMINACIÓ/PRODUCTE]	[PRODUCTOR] producir (CONJUGAT) [DENOMINACIÓ]	[PRODUCTOR] produir (CONJUGAT) [DENOMINACIÓ]
[PRODUCTOR -DENOMINACIÓ] is responsible for the [DENOMINACIÓ - PRODUCTE]		
The [PRODUCTOR /DENOMINACIÓ] responsible for the [DENOMINACIÓ/ PRODUCTE]		
[PRODUCTOR/DENOMINACIÓ] produce the [DENOMINACIÓ/PRODUCTE]		

Taula 6-31. Expressions que permeten identificar relacions genètiques (e. p.)

Les relacions recollides a la taula anterior coapareixen al corpus amb Leònids (en cadascuna de les llengües), tant en els contextos en què el terme exerceix de productor com en els que n'és el producte resultant. A la taula següent, la construcció de les oracions fan pensar que els LEONIDS produeixen STORMS o METEORS.

verage snowstorm", while in the 1966 the re capable of creating such a deluge. The unate. Early indications are that the 1999 met passed 2 years ago, and last year the e peak location considerably. In 1998 the ce for satellites. Thirty-two years ago, the ching. In November the much-anticipated	Leonids Leonids Leonids Leonids Leonids Leonids Leonids	produced "a <u>hail of meteors</u> too numerous to count produced a magnificent <u>storm</u> on the nights of Nov. produced a more intense display than had been pre produced an astonishing number of <u>bright meteors</u> , produced an astonishing number of <u>bright meteors</u> , produced an estimated 150,000 <u>meteoroids per hour</u> produced an outburst of nearly 600 <u>meteors per hou</u>
--	---	--

Taula 6-32. Coaparicions de LEONID(*) i PRODUCED A(N) en posició +1 al corpus anglès (e. p.)

Tanmateix, i com ja havia quedat palès anteriorment (vegeu els subapartats 3.2.1 "Relacions gènere-espècie", pàgina 315, i 3.2.2 "Relacions meronímiques", pàgina 317), els LEONIDS no produeixen una STORM o METEORS, sinó que poden pertànyer a la classe STORM i es componen de METEORS. És per això que l'ambivalència d'aquesta

expressió pot induir a error al traductor en la seva cerca d'informació factual. En les concordances en castellà següents succeeix un fet similar.

eteoros se atribuye al espectacular despliegue	<u>producido</u>	por las Leónidas de 1833. Se descubrió que las "Lluvias de Meteoros" a
Las Leónidas están	<u>producidas</u>	por partículas de polvo que se mueven a 71 km/s en el espacio.
Aún si no se presenta, las Leónidas	<u>producirán</u>	meteoritos a una tasa muy superior a cualquier otra lluvia periódica
Las Leónidas	<u>producen</u>	una gran " Tormenta de Meteoros " cada 33 años aproximadamente, co
n una lluvia de meteoros que en ocasiones	<u>producía</u>	tormentas de meteoros (miles de meteoros por hora)
atraviesa la región más densa de partículas	<u>produciendo</u>	el máximo de las Leónidas . Durante cualquier año esta lluvia presenta
la AAGC. Recuerda que este año se podría	<u>producir</u>	una tormenta en las Leónidas , con varios cientos de estrellas
Las Leónidas 2000 podrían	<u>producir</u>	abundantes meteoros . También que la abundancia de meteoros será ma
66. "Cada encuentro con una nube de polvo	<u>producirá</u>	un estallido de Leónidas en algún lugar de nuestro planeta"
nde el ángulo orbital de las Leónidas puede	<u>producir</u>	impactos (zona punteada). Es recomendable
enas expectativas para 1999, cuando puede	<u>producirse</u>	la verdadera tormenta de Leónidas . En cas
meteoros son en realidad fenómenos que se	<u>producen</u>	dentro de la atmósfera terrestre (por eso llevan ese nombre,
con tanta exactitud el momento en que se	<u>produciría</u>	el máximo de la tormenta . Las Leónidas de este año han sido menos bril
La madrugada del 17 al 18 de noviembre se	<u>producirá</u>	la importante tormenta de meteoros , conocida como las Leónidas.

Taula 6-33. Coaparicions de PRODUC(*) i LEÓNIDAS entre les posicions -7 i +7 al corpus castellà (e. p.)

De nou, expressions com ara LAS LEÓNIDAS PRODUCIRÁN METEORITOS no poden ser interpretades de manera literal segons les dades recollides als subapartats anteriors. En altres casos, com en el dels usos pronominals del verb, tampoc no es fa referència a una relació genètica. Podem deduir, doncs, que els usos de PRODUCIR no són literals, sinó que és el que Lorente (2001) ha classificat com un verb de suport dins dels verbs fraseològics.

Capítol 6 – L'anàlisi del corpus compilat

pluges dels anys 1799 i 1833. 1998 Els <u>Leònids</u>	van produir el 1998 una de les activitats meteòriques més intenses registrades en els últims anys
la Terra intersecta l'òrbita d'aquest cometa i les partícules presents en aquesta penetren a l'atmosfera del nostre planeta a una velocitat de 71 km/s, produint la pluja anual de les	<u>Leònides</u> . En un any qualsevol aquesta pluja té una activitat d'uns 10-15 meteors/hora.
Un meteorit es produeix quan una partícula de material interplanetari penetra a l'alta atmosfera de la Terra a gran velocitat. Les	<u>Leònides</u> són produïdes per partícules de mida petita , menor a 1 mm, que orbiten el Sol en una òrbita periòdica de 33 anys i que van ser ejectades del cometa Tempel-Tuttle.

Taula 6-34. Coaparicions de LE^{NID}* i formes conjugades del verb PRODUIR al corpus català (e. p.)

En el cas dels contextos en català, la situació que es dona és força similar a la descrita en castellà i anglès. L'ús del verb PRODUIR no és literal, en realitat emmascara una relació causal. Per tot això, i un cop revisats els contextos en cadascuna de les llengües, podem concloure que el terme LEÒNIDS no estableix relacions conceptuals de caire genètic de rellevància amb altres termes, ja que no sembla que estiguin recollides de manera explícita en els recursos textuais recollits.

c) Relacions causals

A més de les relacions causals detectades al subapartat anterior, al corpus hem trobat altres expressions entorn dels LEÒNIDS que fan referència de manera literal a aquesta relació.

Anglès	Castellà	Català
[EFECTE]. This is because [CAUSA]	[EFECTE] es (ART.) responsable de [CAUSA]	
[CAUSA] is the cause of [EFECTE]	[CAUSA] causar (CONJUGAT) [EFECTE]	
[EFECTE] occur as [CAUSA]	[EFECTE] ocurrir (CONJUGAT) [CAUSA]	
[EFECTE] occur when [CAUSA]		

Taula 6-35. Expressions que permeten identificar relacions causals (e. p.)

En el cas del català, no hem pogut identificar cap expressió que indiqués aquesta relació en l'entorn dels LEONIDS, a part, es clar, de la comentada en el subapartat anterior.

The Leonids	occur when	the Earth encounters debris left from comet Tempel-Tuttle, and are the cosmic equivalent of bugs hitting the windshield of an automobile.
The Leonids meteor shower	occurs when	the Earth crosses the wake of Comet Tempel-Tuttle. The comet throws out thousands of dust grains that slam into the Earth's atmosphere at over 70 kilometres per second.
The Leonids storm will	occur when	the earth enters the dense debris behind comet 55P/Tempel-Tuttle over a roughly two-hour span on 17 November and again on 18 November 1999.
This maximum observed rate	occurs when	the Leonids peak at astronomical twilight with the radiant at 71 deg. elevation, vertically up from the Sun (which is at 18 deg. below the horizon).

Taula 6-36. Coaparicions de OCCUR(*) WHEN i LEONIDS entre les posicions -4 i +4 al corpus anglès (e. p.)

Les concordances en anglès de OCCUR(*) WHEN i LEONIDS ens proporcionen la causa que origina aquest fenomen. En aquest cas, aquesta expressió ens ha permès trobar diversos contextos que recullen amb certa precisió la causa concreta d'aquesta pluja de meteors, així com els actors que hi intervenen (EARTH i COMET TEMPEL-TUTTLE).

nidas . Dado que el cometa Tempel-Tuttle, pel-Tuttle el 4 de marzo de 1997, cometa teoros. El cometa 55P/Tempel-Tuttle es el erseidas, etc). En el caso de las leónidas, el	<u>responsable</u> <u>responsable</u> <u>responsable</u> <u>responsable</u>	de la lluvia de Leónidas, recién cruzó la órbita de las leónidas, ha incrementado aún más las de Las Leónidas. El camino de polvo que deja es el cometa 55/P Tempel-Tuttle, el que al vi
--	--	---

Taula 6-37. Coaparicions de RESPONSABLE i LEÓNIDAS entre les posicions -4 i +4 al corpus castellà (e. p.)

En les concordances recollides a la taula anterior s'identifica el mateix cometa que en els contextos anglesos com a causant d'aquest fenomen astronòmic. En recórrer a RESPONSABLE com a nucli de l'expressió que permet identificar una relació de *causa-efecte*, trobem que pot aparèixer com a aposició, caracteritzant un terme, com a part del predicat o fins i tot com a subjecte del verb copulatiu SER, de tal manera que representa aquesta relació conceptual sense seguir cap esquema sintàctic fix.

3.3.2. *Relacions argumentals*

En aquest apartat ens centrarem en les relacions que estableix el terme estudiat com a actor o element que realitza una acció que repercuteix sobre un altre terme, o com a pacient o terme que rep una acció. Analitzarem, doncs, les relacions que es pot observar entre un element agent i un element pacient.

Anglès	Castellà	Català
[ELEMENT PACIENT] [ACCIÓ] by (ARTICLE) [AGENT]	[ELEMENT PACIENT] [ACCIÓ] por (ARTICLE) [AGENT]	[ELEMENT PACIENT] produït per (ARTICLE) [ACCIÓ] d'un [AGENT]

Taula 6-38. Expressions que indiquen relacions *agent-pacient* (e. p.)

L’estructura sintàctica que habitualment més s’utilitza per reflectir el caràcter agentiu d’un terme és la del complement agent, en la qual el terme està precedit per la preposició PER (BY i POR en anglès i castellà, respectivament). Sovint, però, aquesta estructura no obeeix a l’aspecte agentiu del terme respecte de l’acció, sinó únicament a la construcció de l’oració.

<p>Or has the satellite been <u>blown away</u> <u>by</u> ay be several weeks before an anomaly <u>caused</u> <u>by</u> Due to many long duration reflections <u>caused</u> <u>by</u> watching the Moon for signs of flashes <u>caused</u> <u>by</u> ense signals, like the long-lasting signals <u>caused</u> <u>by</u> hazard. "If I am right, the economic loss <u>caused</u> <u>by</u> ost completely saturation of the signals <u>caused</u> <u>by</u> Have any previous satellites been <u>damaged</u> <u>by</u> well we shall be treated to spectacular displays <u>by</u> Many Japanese people have been <u>enraptured</u> <u>by</u> close approach of earth to debris streams <u>left</u> <u>by</u> Have any previous satellites been <u>damaged</u> <u>by</u> event. For the same reason, the risk <u>posed</u> <u>by</u> attributed to the spectacular display <u>produced</u> <u>by</u> , then why were so many fireballs <u>produced</u> <u>by</u> to increased atmospheric ionization <u>produced</u> <u>by</u> encountering particles that had been <u>released</u> <u>by</u></p>	<p>the Leonids ??? So how was the night? Well, I'm a Leonids impact may emerge. Just as the Global fast and bright Leonids, it was not possible to just Leonids striking the lunar surface. At about 4h 46m Leonids, seems more or less proportional with the s the Leonids may be immense," he says. Other ast the visual very bright Leonids and their persistent meteoroids or by the Leonids? No satellite failures the Leonids meteors in November. The problem is the Leonids display in recent years. In 1998, abo the passage of the Leonids' parent comet, Tempel-meteoroids or by the Leonids? No satellite failures the Leonids to spacecraft will recur at that time. the Leonids in November 1833. It was studies of the fast-moving Leonids? Astronomer Dr. Tony Phil the Leonids, which may be a type of radio propaga the Leonids' parent comet, 55P/Tempel-Tuttle,</p>
--	---

Taula 6-39. Coaparicions de BY i LEONIDS entre les posicions 0 i +4 al corpus anglès (e. p.)⁴

⁴ Destaquem en aquest cas l’expressió HAVE BEEN ENRAPTURED BY LEONIDS, provinent d’un article de premsa i pròpia d’un discurs figuratiu.

En les concordances anteriors, expressions com ara CAUSED BY LEONIDS emmascaren en realitat una relació *causa–efecte*. Aquest fenomen, que hem pogut identificar en el corpus recollit, probablement no es dóna en altres àmbits temàtics en els quals la interpretació dels autors estigui temàticament més limitada. El mateix fenomen succeeix en els contextos en castellà, tal com es pot comprovar a continuació.

LA LUNA DE NUEVO BOMBARDEADA POR LAS LEÓNIDAS LOS IMPACTOS PUEDEN SER REGISTRADOS
 ibuye al espectacular despliegue producido por las Leónidas de 1833. Se descubrió que las "Lluvias de

Taula 6-40. Coaparicions de LEÓNIDAS i POR entre les posicions -3 i 0 al corpus castellà (e. p.)

Una altra estratègia de cerc consisteix a analitzar els verbs amb càrrega semàntica, els que Lorente (2001) classifica en àmbits especialitzats com a verbs terminològics. En aquest sentit, Lorente (2001) defineix els verbs terminològics com "unidades cuyos lexemas y significados están vinculados exclusivamente, o de manera reiterada, a un ámbito de especialidad". Tanmateix, també afirma que la frontera entre els verbs terminològics i els fraseològics no sempre és diàfana, i aquest és el cas dels verbs que identifiquem en els contextos de LEÓNIDS en cada llengua.

ugh to **damage** sensitive spacecraft parts. The
 ates. Scientists fear the particles that cause the
 993 shower - will move to protect itself against
 out by an absence of **damage** during the 1998
 u can visit the **damage** calculator by going to "
 ts Worldwide Meteors Could **Damage** Satellites
 the chances of **damage**. For details about the
 17, 1998. Though the risk of **damage** from the
 he potential for **damage** to satellites from the
 the potential for **damage** is greatly increased.
 le the Mir station presents a large target for the
 ls on scenarios for satellite **damage** due to the
 MEPAGE WHAT ARE METEORS? HISTORY 1999
 ace Telescope received minor **damage** from a
 o that kind of **damage**." Bookout considers the
 potential satellite **damage** - not only from this
 lessen the chances of **damage**. Observing the
 pace Telescope (HST) will point away from the
 mments on the potential for **damage** from the

Leonids
Leonids
Leonid
Leonids
Leonid
Leonid
Leonids
Leonid
Leonid
Leonids
Leonids
Leonid
Leonids
Leonid
Leonid
Leonids
Leonids
Leonid
Leonids
Leonids
Leonid
Leonids
Leonids

and the Space Shuttle Because of these reason
 could **damage** HST's mirror or sensitive electro
damage by turning away from the stream of p
 event. Nevertheless, driven by uncertainty over
 Storm Fluence Calculator." The sheer number o
 Meteor Shower a Night Light Show "We were all
 meteor shower, including a historical overview
 meteor storm is considered slight, a number of i
 meteoroid storm are addressed in these comme
 meteoroids will collide with the Earth at an incr
 , no serious **damage** is expected. However, the
 . "Prospects for two upcoming periodic meteor
 SATELLITE **DAMAGE** ESCHATOLOGY LIN
 shower. The particles could poke holes in satell
 storm "a good thing." "The more we're out in s
 storm but future storms. The Leonid storm, n
 The point from where the Leonid meteors appe
 to avoid **damage**, but it won't stop observing.
 .) Will Satellites be "Knocked Out?" There

Taula 6-41. Coaparicions de LEONID(*) i DAMAGE al corpus anglès (e. p.)

Un dels verbs que acompanyen LEONIDS en els contextos en llengua anglesa, tal com es desprèn de l'anàlisi de la seva llista de cosituats, és DAMAGE. Aquesta unitat apareix en els contextos anteriors sota diferents categories gramaticals⁵.

3.4. Anàlisi comparativa dels subcorpus experts i no experts

L'anàlisi sistemàtica al voltant del terme LEONIDS realitzat en l'apartat anterior s'ha fet sobre la totalitat dels recursos textuais en cada llengua, sense tenir en compte la situació comunicativa en què estan englobats i la seva funció. Per determinar quins recursos poden resultar més útils en el procés d'obtenció d'informació factual que duu a terme el traductor, a continuació analitzarem la informació que, a partir de les expressions identificades al subapartat anterior, proporcionen els recursos textuais propis de la comunicació entre expert i els propis de la comunicació entre no experts. En aquest sentit volem recalcar que en aquest segon estudi analitzem únicament les expressions que permeten identificar contextos conceptualment rics al voltant de LEONIDS, per la qual cosa, l'efectivitat de les expressions identificades queda restringida únicament al tractament que aquest terme rep en context. És per això que, en valorar la utilitat de una expressió com a element identificatiu, per exemple, d'una relació conceptual determinada en el conjunt especialitzat o no especialitzat dels recursos textuais del corpus, ho estarem fent en relació amb LEONIDS, i sense que això comporti que aquella mateixa expressió hagi de presentar un comportament similar acompanyant qualsevol altre terme.

Malauradament, aquest estudi sobre els subcorpus expert i no expert només podrem efectuar-lo sobre els recursos en anglès i castellà, ja que el corpus català no conté prou dades exclusives de la comunicació entre experts com per a dur a terme aquest anàlisi.

---

⁵ Aquest és un fet que caracteritza els verbs terminològics, segons Lorente (2001).

3.4.1. Corpus anglès

En l’estudi que a continuació duem a terme es diferencia entre el subcorpus expert, format per recursos textuais propis de la comunicació entre experts (amb emissor i receptor expert) i el subcorpus no expert, format per recursos textuais que tenen com a receptor un de no expert (semiexpert o llec).

La composició del primer dels subcorpus expert és la següent:

Emissor	Receptor	Nombre de recursos textuais	Nombre de paraules
Expert	Expert	149	212.255

Taula 6-42. Composició del subcorpus anglès expert (e. p.)

D’altra banda, el subcorpus no expert, molt més voluminós que l’anterior, presenta la composició següent:

Emissor	Receptor	Nombre de recursos textuais	Nombre de paraules
Expert	Semiexpert	298	657.356
	Llec	285	276.101
Semiexpert	Semiexpert	55	149.008
	Llec	149	171.874
TOTAL		787	1.254.339

Taula 6-43. Composició del subcorpus anglès no expert (e. p.)

a) Cerca de definició

En analitzar els corpus per separat, observem que totes les expressions que identificaven un context definitori del terme LEONIDS formen part dels recursos textuais del subcorpus no expert. D’aquesta manera es fa palès el fet que, en els recursos textuais experts, habitualment no es defineix un terme que ja és conegut per la

comunitat d’experts, mentre que en els recursos textuais propis de la comunicació entre no experts generalment sí que s’hi inclou la definició de termes coneguts.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
	[DENOMINACIÓ] are a [DEFINICIÓ]
	[DEFINICIÓ] are called [DENOMINACIÓ]
	[DEFINICIÓ] is named (the) [DENOMINACIÓ] (SOBRETOT MOTIVACIÓ DE LA DENOMINACIÓ)
	[DEFINICIÓ] is known as (the) [DENOMINACIÓ]
	[DEFINICIÓ] which is called [DENOMINACIÓ]
	The [DENOMINACIÓ] is/are [HIPERÒNIM], which [CARACTERÍSTICA]
	[DENOMINACIÓ] is/are [HIPERÒNIM], that [CARACTERÍSTICA]
	The [DENOMINACIÓ], [APOSICIÓ]

Taula 6-44. Expressions de definicions en context als subcorpus anglesos expert i no expert (e. p.)

La taula següent mostra algunes de les definicions contextuais que es poden trobar als recursos textuais no experts. En concret, es tracta de contextos identificats a partir de la coaparició de LEONID(*) i una forma conjugada del verb NAME, que, tal com havíem vist en l’estudi de les estructures de definicions (subapartat 3.1 “Cerca de definicions”, pàgina 308), proporciona la característica definitòria de LEONIDS que motiva la seva denominació.

toward the incoming meteors. The	<u>Leonids</u>	are named for the constellation Le
we have an annual meteor shower. The	<u>Leonids</u>	are so named because the meteors all
e -- giving the illusion of a falling star.	<u>Leonids</u>	are so named because they appear to
stream each year about Nov. 17. The	<u>Leonids</u>	are so named because the meteors ap
on Leo in the east after midnight. The	<u>Leonids</u>	are so named because the trails of
e far better than normal this year. The	<u>Leonids</u>	are so-named because the meteors all
n the constellation of Leo. (Indeed, the	<u>Leonid</u>	meteor shower is so named because its
by Chinese astronomers in 902 AD, the	<u>Leonid</u>	meteor shower is so named because it
Chinese astronomers back in 902, the	<u>Leonid</u>	meteoroid storms - so-named because t
ids are so named because the trails of	<u>Leonid</u>	meteors all seem to point back to Leo.
only known one. The comet that the	<u>Leonids</u>	originate from is named Temple-Tuttle.
he decade's best meteor showers, the	<u>Leonids</u>	(so named because the meteors appear
Metro Park to catch a glimpse of the	<u>Leonids</u>	-- so named because the meteors ap
d 40 a second for a brief period. The	<u>Leonids</u>	, so named because they seem to orig
Leonid storm but future storms. The	<u>Leonid</u>	storm, named for the constellation Leo,
n mid-November, Earth encounters the	<u>Leonid</u>	storm, so namedbecause it was thou

Taula 6-45. Coaparició de LEONID(*) i NAMED entre les posicions +2 i +5 al subcorpus no expert (e. p.)

b) Cerca de característiques conceptuals

De nou, i igual que havíem detectat en el subapartat anterior, el subcorpus anglès no expert sembla molt més informatiu pel que fa a característiques conceptuals que no pas el subcorpus expert.

Subcorpus expert		Subcorpus no expert	
		[DENOMINACIÓ] is characterized by [CARACTERÍSTICA]	[DENOMINACIÓ], which [VERB.]
		[HIPERÒNIM] is called the [DENOMINACIÓ] BECAUSE [CARACTERÍSTICA]	[DENOMINACIÓ] is/are [HIPERÒNIM] that [CARACTERÍSTICA]
		[CARACTERÍSTICA EN CONTEXT] is the [DENOMINACIÓ]	A (ADJ. MÉS HABITUALS) [DENOMINACIÓ]
		That is why [DENOMINACIÓ] are [CARACTERÍSTICA – REF. CATAFÒRICA]	The reason that [DENOMINACIÓ] is/are X is [CARACTERÍSTICA]
	There (be) [CARACTERÍSTICA] [DENOMINACIÓ]	MOST [DENOMINACIÓ] ARE (CARACTERÍSTICA HABITUAL)	
		HOW (CARACTERÍSTICA) ARE/IS [DENOMINACIÓ]	(Most) [DENOMINACIÓ] is/are (not) that [ADJ.]
	The main [CARACTERÍSTICA] with the/of the [DENOMINACIÓ] is that [EXPLICACIÓ CARACTERÍSTICA]	[CARACTERÍSTICA] is typical of [DENOMINACIÓ]	The main [CARACTERÍSTICA] with the/of the [DENOMINACIÓ] is that [EXPLICACIÓ CARACTERÍSTICA]
(THE) [ADJ.] [DENOMINACIÓ]		(THE) [ADJ.] [DENOMINACIÓ]	[ARGUMENT]. In the case of [DENOMINACIÓ], [ESPECIFICACIÓ DE L'ARGUMENT]
		(The) [DEN], which is/are the [CARACTERÍSTICA]	THE [CARACTERÍSTICA] OF THE [DENOMINACIÓ]

Taula 6-46. Expressions que permeten identificar característiques conceptuals al subcorpus anglès expert i no expert (e. p.)

Entre les expressions identificades com a vehiculadores de característiques conceptuals al subcorpus anglès expert es troba la formada a partir de THERE i el verb TO BE. En aquest cas, tal com es recull a la taula anterior, aquesta expressió s'utilitza per descriure un fenomen astronòmic que acaba de succeir, cosa per la qual el verb apareix conjugat en passat.

ually/TV observer meteors. Qualitatively edominately clear and it was readily evident eonids although twilight already had started! s in something over 3.5 hours and, although another trail? Later the activity dropped,but	<u>there seemed to be</u> <u>there was</u> <u>There was</u> <u>there were</u> <u>there were</u>	a preponderance of bright Leonids , but whet significant activity from the Leonids. We could undoubtedly strong enhanced activity of theLe few very bright meteors , almost all Leonids bri still many Leonids to be seen. At first I saw mos
---	---	--

Taula 6-47. Coaparicions de THERE i LEONIDS entre les posicions 0 i +6 al subcorpus anglès expert (e. p.)

Com a exemple de les expressions observades al subcorpus anglès no expert relatives que identifiquen característiques conceptuals, la taula anterior mostra les coaparicions de IN THE CASE OF i LEONIDS.

1 kilometres (45 miles) per second dust comes from a comet, which s the King of the Meteor Showers . in the solar system, as a stream. t for incredibly bright fireballs. the constellation of Leo, the Lion.	<u>in the case of</u> <u>in the case of</u> <u>In the case of</u> <u>In the case of</u> <u>In the case of</u> <u>In the case of</u>	the Leonids. Leonid meteors are dust particles that h the Leonids is called CometTempel-Tuttle (after the pe the Leonids the parent comet is named 55P/Tempel-T the Leonids, the radiant is in the constellation Leo -- the Leonids, an approximate rule is to observe after the Leonid meteor shower, the meteor stream is gene
--	--	---

Taula 6-48. Coaparició de IN THE CASE OF i LEONIDS en posició -2 al subcorpus anglès no expert (e. p.)

Amb aquesta expressió, l'esquema habitual sol seguir una estructura basada en un argument genèric, seguit per l'expressió i el terme, i a continuació una característica especificativa del terme relativa a l'argument genèric anterior.

c) *Relacions gènere–espècie*

En el cas de les relacions *gènere–espècie* es dóna la mateixa circumstància que amb les definicions: el subcorpus anglès no expert presenta moltes més possibilitats d'oferir informació a partir d'expressions més variades que el subcorpus expert.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
	[HIPERÒNIM] is the [DENOMINACIÓ]
	[DENOMINACIÓ] is/are a [HIPERÒNIM] that [CARACTERÍSTICA]
	[DENOMINACIÓ], a [HIPERÒNIM] that [CARACTERÍSTICA]
	Like many [HIPERÒNIM] the [DENOMINACIÓ] [CARACTERÍSTICA]
	[DENOMINACIÓ] and other [HIPERÒNIM]
	[HIPERÒNIM] is the [DENOMINACIÓ]

Taula 6-49. Expressions que permeten identificar la relació *hipònim–hiperònim* als subcorpus anglesos expert i no expert (e. p.)

Aquestes concordances del subcorpus anglès no expert indiquen que els LEONIDS són una METEOR SHOWER o una METEOR STORM (vegeu l'apartat 4.1.2 "El cas de SHOWER vs STORM", pàgina 369).

nual meteor streams". In most years, the Made Easy What are the Leonids? The every year in mid-November. Most years the et trail into which Earth will soon pass. The ose days producing a meteor shower; the opulation Index: 2.5ZHR: 40+ NOTES: The Archive .Leonids Links . Introduction The cted peak of the Leonid Meteor shower. The very spectacular, about every 33 years the meteors perhour.This is not to say that the have patience! What are the Leonids? The about the Leonids. What are they?A: The	<u>Leonids are a</u> <u>Leonids are a</u> <u>Leonids are a</u> <u>Leonids are a</u> <u>Leonids are a</u> <u>Leonids are a</u> <u>Leonids are a</u> <u>Leonids are a</u> <u>Leonids are a</u> <u>Leonids are a</u> <u>Leonids are a</u> <u>Leonids are a</u>	rather insignificant annual meteor stream . meteor shower . They are called the Leoni minor event -- boasting no more than 10 to swarm of meteoroids that intercept Earth's good example - the parent comet is comet shower of short duration, lasting only one meteor shower that appear to radiate out meteor shower that can be most impressi meteor storm , when for a limited time the "non-event." As annualmeteor showers go, t meteor shower . They are called the Leoni meteor stream . If you go out during the ni
---	--	--

Taula 6-50. Coaparicions de LEONID(*) ARE A al subcorpus anglès no expert (e. p.)

Si bé el subcorpus anglès expert no recull les estructures que havíem identificat com a identificadores d'hiperònims, sí que hi trobem les expressions que relacionen el terme estudiat amb algun dels seus cohipònims.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
[HIPERÒNIM] are [DENOMINACIÓ] and [COHIPONIM]	[HIPERÒNIM] are [DENOMINACIÓ] and [COHIPONIM]
THE [DENOMINACIÓ] AND THE [COHIPONIM]	THE [DENOMINACIÓ] AND THE [COHIPONIM]

Taula 6-51. Expressions que permeten identificar cohipònims en els subcorpus anglesos expert i no expert (e. p.)

Com a exemple de l'efectivitat d'aquestes expressions al subcorpus anglès expert, a continuació recollim dos contextos que ens han permès recuperar.

own, Evolution of Two Periodic Meteoroid Streams: <u>The Perseids and Leonids</u> . Ph. D. Thesis, Univ. of West reams listed (among them the well known Perseids, <u>Leonids and Geminids</u>) are best represented by t
---

Taula 6-52. Coaparicions de AND i LEONIDS i de THE LEONIDS i AND entre les posicions -2 i +2 al subcorpus anglès expert (e. p.)

Tanmateix, el subcorpus anglès no expert proporciona més informació sobre això, probablement pel fet que conté molts més recursos textuais i està format per un major volum de paraules.

is years Geminids with the pervious <u>Perseid</u> and <u>Leonids</u> observations. Also, on Dec 5, there was eview as normal, and in the separate <u>Perseid</u> and <u>Leonid</u> Reports, because the sporadics form an es nutes in binoculars. Since the <u>Perseid</u> , <u>Leonid</u> , and <u>Geminids</u> each have their own characteristic co ver know for sure." Editor's Note: The <u>Leonid</u> and <u>Perseid</u> meteor balloon flights really happe
--

Taula 6-53. Coaparicions de LEONID(*) i AND entre les posicions -2 i +2 al subcorpus anglès no expert

d) Relacions meronímiques

Pel que fa a les relacions meronímiques, tots dos subcorpus presenten les expressions que havíem identificat prèviament.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
[DENOMINACIÓ], which contain [PARTS]	[DENOMINACIÓ], which contain [PARTS]
[DENOMINACIÓ] contain [PARTS]	[DENOMINACIÓ] contain [PARTS]

Taula 6-54. Expressions que permeten identificar relacions meronímiques als subcorpus anglesos expert i no expert (e. p.)

En aquest cas, al subcorpus expert s'expressa aquesta relació de manera més minuciosa, tal com es pot comprovar a la taula següent.

e similar ZHRs by our model). To reiterate: The Leonids contain many **young dust trails** The geometry of rth, Moon and Planets that some Leonid meteoroids do contain unusually tough **pieces of matter**. A p

Taula 6-55. Coaparicions de LEONID(*) i CONTAIN entre les posicions -3 i +3 al subcorpus anglès expert (e. p.)

Altrament, en els contextos recuperats del subcorpus anglès no expert cal recórrer a explicacions addicionals.

,000 mph. Besides being fast, the Leonids usually contain a large number of very **bright meteors**. The an above-average proportion of **fireballs** red days of passing Earth's orbit, Leonid showers contain **and bolides** (bright meteors that flare or explode).

Taula 6-56. Coaparicions de LEONID(*) i CONTAIN entre les posicions +1 i +5 al subcorpus anglès no expert (e. p.)

En aquest cas, doncs, la informació obtinguda en tots dos corpus és compatible, tot i que semblen recollir dades pròpies de diferents nivells de coneixement.

e) Relacions material-objecte

Aquesta relació també sembla rebre un tractament lleugerament diferent a cadascun dels subcorpus, de la mateixa manera que passava amb les relacions meronímiques en l'apartat anterior.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
	[DENOMINACIÓ] (is/are) made of [MATERIAL]
[DENOMINACIÓ] material [CARACTERÍSTICA DEL MATERIAL]	[DENOMINACIÓ] material [CARACTERÍSTICA DEL MATERIAL]
The material in the [DENOMINACIÓ] [CARACTERÍSTICA]	The material in the [DENOMINACIÓ] [CARACTERÍSTICA]

Taula 6-57. Expressions que permeten identificar la relació *material-objecte* als subcorpus anglesos expert i no expert (e. p.)

Així, mentre que el subcorpus anglès expert proporciona característiques molt específiques sobre el material de què es componen els LEONIDS (vegeu la taula següent), el subcorpus no expert en fa un tractament més proper a la manera com descriuríem un material qualsevol, recorrent a característiques que un de no expert sigui capaç d'interpretar (vegeu la taula 6-59).

ar's Leonids (see Figure 5). In 1998, all of the <u>Leonid</u> material was located interior to the Earth's orbit, a s the actual fresh-material component of the <u>Leonid</u> meteoroid stream. The r-value is not extraordinarily
--

Taula 6-58. Coaparicions de LEONID i MATERIAL entre les posicions -5 i +5 al subcorpus anglès expert (e. p.)

lometres above the ground. The <u>material</u> in a <u>Leonid</u> meteoroid is more fragile than typical rocks lling along behind the comet. The <u>material</u> in a <u>Leonid</u> meteoroid is very fragile . Leonid meteoroid ssor at Rutgers University in Piscataway. "The <u>Leonids'</u> <u>material</u> is much more clumped . The strea
---

Taula 6-59. Coaparició de LEONID(*) i MATERIAL entre les posicions -5 i +5 al subcorpus anglès no expert (e. p.)

f) Relacions cronològiques

De nou, i d’acord amb les expressions i les estructures recollides al primer subapartat dedicat a aquesta mena de relacions de l’apartat 3.3.1 (“Relacions infralògiques”, pàgina 321), en la majoria dels casos que hem pogut observar, les referències temporals determinen el terme observat, tot i que no en relació amb altres conceptes. Per aquest motiu, no es tractaria pròpiament de relacions cronològiques, sinó més apropiadament de característiques o determinants de caràcter temporal.

Això no obstant, en aquest subapartat prestarem atenció únicament a les relacions cronològiques, ja que les característiques temporals, com hem indicat, ja han estat abordades.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
During [EXPRESSIÓ TEMPORAL] the [DENOMINACIÓ]	During [EXPRESSIÓ TEMPORAL] the [DENOMINACIÓ]
	[DENOMINACIÓ] is in [EXPRESSIÓ TEMPORAL]
	The [DENOMINACIÓ] (may/might) happen [EXPRESSIÓ TEMPORAL]
	[DENOMINACIÓ] lasts [EXPRESSIÓ TEMPORAL – PERÍODE]
[DENOMINACIÓ] (AUX.) occur in [EXPRESSIÓ TEMPORAL - MOMENT EXACTE]	[DENOMINACIÓ] (AUX.) occur in [EXPRESSIÓ TEMPORAL - MOMENT EXACTE]
	The [DENOMINACIÓ] occurs between/every [EXPRESSIÓ TEMPORAL - PERÍODE]
[DENOMINACIÓ] (AUX.) take place [EXPRESSIÓ TEMPORAL – MOMENT EXACTE]	[DENOMINACIÓ] (AUX.) take place [EXPRESSIÓ TEMPORAL – MOMENT EXACTE]

Taula 6-60. Expressions que permeten identificar una relació cronològica en els subcorpus anglesos expert i no expert (e. p.)

Aquestes expressions s'utilitzen tant per situar temporalment el fenomen com per referir-se a una pluja determinada.

ocal Time. Since wake-up of the Leonids <u>took place</u> in 1994, many raw uncorrected world-wide or the maximum of the Leonids that should <u>take place</u> in the night of November 17 to 18 1998. At
--

Taula 6-61. Coaparició de TOOK PLACE o TAKE(*) PLACE i LEONIDS entre les posicions -4 i 0 al subcorpus anglès expert (e. p.)

Capítol 6 – L’anàlisi del corpus compilat

Tanmateix, en referir-se a períodes específics del fenomen, no només es tenen en compte els dies, sinó també les hores exactes en que tenen lloc.

Experts predict that the Leonids peak will	<u>occur between</u>	0100 and 0400 Universal Time on November
and a sporadic. Twenty of the Leonids	<u>occurred between</u>	01:55-02:21 UT at up to three a minute
Leonids surprised the experts by	<u>occurring between</u>	14 and 19 hours early. The resulting maxi
One such shower, called the Leonids,	<u>occurs between</u>	the 14th and 18th of November, with a peak

Taula 6-62. Coaparicions d’OCCUR(*) BETWEEN i LEONIDS entre les posicions -4 i 0 al subcorpus anglès no expert (e. p.)

En aquest fet coincideixen tant el subcorpus anglès expert com el no expert.

g) Relacions genètiques

Si bé, com s’ha indicat anteriorment, en aquest àmbit les relacions genètiques es s’encavalquen amb les de *causa-efecte*, en aquest subapartat revisem les expressions que han estat proposades al subapartat dedicat a aquestes relacions de l’apartat 3.3.1 “Relacions infralògiques”, (pàgina 323).

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
	[PRODUCTOR/DENOMINACIÓ] is the source of [DENOMINACIÓ/PRODUCTE]
	[PRODUCTOR/DENOMINACIÓ] is attributed to [DENOMINACIÓ/PRODUCTE]
	[PRODUCTOR -DENOMINACIÓ] is responsible for the [DENOMINACIÓ - PRODUCTE]
	The [PRODUCTOR /DENOMINACIÓ] responsible for the [DENOMINACIÓ/ PRODUCTE]
[PRODUCTOR/DENOMINACIÓ] produce the [DENOMINACIÓ/PRODUCTE]	[PRODUCTOR/DENOMINACIÓ] produce the [DENOMINACIÓ/PRODUCTE]

Taula 6-63. Expressions que permeten identificar relacions genètiques als subcorpus anglesos expert i no expert (e. p.)

En la taula següent de concordançes podem comprovar com, en el cas del subcorpus anglès expert, el verb PRODUCE sí que s'utilitza de manera literal.

ICH IN BRIGHT METEORS The Leonids did produce another **outburst** this year. Peak rates were Earth led the comet at 65 days, the Leonids produce **no storm**. However, nodal passage took plac

Taula 6-64. Coaparició de PRODUCE(*) i LEONIDS entre les posicions -4 i 0 al subcorpus anglès expert (e. p.)

L'expressió que a continuació il·lustrem, ATTRIBUTED TO, és, de nou, una expressió que vehicula informació que s'encavalca entre la pròpia d'una relació genètica i la típica de les relacions *causa–efecte*.

satellite failures before 1998 have been attributed to the spectacular display produced by the Leonids in No

Taula 6-65. Coaparició de ATTRIBUTE(*) i LEONIDS al subcorpus anglès no expert (e. p.)

h) Relacions causals

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
	[EFECTE]. This is because [CAUSA]
	[CAUSA] is the cause of [EFECTE]
	[EFECTE] occur as [CAUSA]
[EFECTE] occur when [CAUSA]	[EFECTE] occur when [CAUSA]

Taula 6-66. Expressions que permeten identificar relacions causals als subcorpus anglesos expert i no expert (e. p.)

Aquesta relació, com hem vist, no sempre resulta fàcil d'identificar, ja que sovint es mostra de forma vetllada sota la forma d'expressions que literalment serien pròpies

d'altres relacions. Tanmateix, tant en el subcorpus anglès expert com en el de no expert hem pogut identificar exemples d'ús d'aquestes expressions.

pace Corporation. The **Leonids storm** will occur when the earth enters the dense debris behind c

Taula 6-67. Coaparició de OCCUR(*) WHEN i LEONIDS entre les posicions -3 i 0 al subcorpus anglès expert (e. p.)

Les expressions que hem identificat a tots dos subcorpus requereixen d'una explicació exacta d'informació. Són, doncs, expressions que realment posen de manifest una relació que es pot constatar llegint el text i sense haver de fer cap esforç interpretatiu.

des as > 150 km to even about 200 km. This is because the meteor particles of Leonids have higher en

Taula 6-68. Coaparicions the THIS IS BECAUSE i LEONIDS entre les posicions +1 i +5 al subcorpus anglès no expert (e. p.)

i) Relacions argumentals

En el cas de les relacions de caràcter agentiu, l'expressió que permet identificar-les permet recuperar contextos conceptualment rics de tots subcorpus.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
[ELEMENT PACIENT] [ACCIÓ]	[ELEMENT PACIENT] [ACCIÓ]
by (ART.) [AGENT]	by (ART.) [AGENT]

Taula 6-69. Expressions que indiquen relacions agentives en els subcorpus anglesos expert i no expert (e. p.)

Aquesta expressió permet identificar relacions argumentals entre elements, així com també característiques conceptuais relatives al terme estudiat.

Quantitative measurements of visible light emitted **by** leonids.

Taula 6-70. Coaparició de BY i LEONIDS en la posició -1 al subcorpus anglès expert (e. p.)

Tanmateix, el mecanisme més productiu per identificar les accions realitzades pel terme estudiat és l'anàlisi de les formes verbals que més habitualment l'acompanyen, com hem indicat l'apartat 3.3.2 "Relacions argumentals" (pàgina 328).

Or has the **satellite been blown away** by the Leonids ??? So how was the night? Well, I'm very attributed to the **spectacular display** produced by the Leonids in November 1833. It was studies of this well we shall be treated to spectacular displays by the Leonids meteors in November. The problem is t as encountering **particles** that had been **released** by the Leonids' parent comet, 55P/Tempel-Tuttle, back i to increased **atmospheric ionization produced** by the Leonids, which may be a type of radio propagati er. Have any previous **satellites** been **damaged** by meteoroids or by the Leonids? No satellite failures be

Taula 6-71. Coaparicions de BY i LEONIDS entre les posicions +1 i +5 al subcorpus anglès no expert (e. p.)

3.4.2. Corpus castellà

Aquesta segona anàlisi sobre els recursos textuais en castellà es duu a terme separant els que són propis de la comunicació entre experts dels que no ho són, de la mateixa manera que havíem vist anteriorment amb els recursos en llengua anglesa.

Així doncs, la composició del subcorpus castellà expert és la següent:

Emissor	Receptor	Nombre de recursos textuais	Nombre de paraules
Expert	Expert	17	43.289

Taula 6-72. Composició del subcorpus castellà expert (e. p.)

D'altra banda, el subcorpus castellà no expert presenta la composició següent:

Emissor	Receptor	Nombre de recursos textuais	Nombre de paraules
Expert	Semiexpert	34	53.301
	Llec	50	42.445
Semiexpert	Semiexpert	4	3.526
	Llec	11	9.790
TOTAL		99	109.062

Taula 6-73. Composició del subcorpus castellà no expert (e. p.)

De nou, el subcorpus no expert anglès conté més recursos i un major volum de paraules que el subcorpus no expert castellà; d’aquesta manera es reproduïx la situació que es donava entre els subcorpus anglesos expert i no expert. Per aquest motiu, en comptar amb un volum superior d’informació, el subcorpus no expert probablement proporcionarà una major varietat d’expressions que l’expert.

a) Definició

Al contrari de la situació descrita amb relació als subcorpus anglesos, en aquest cas trobem que tots dos subcorpus en castellà proporcionen definicions en context de LEÓNIDAS.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
[DEFINICIÓ] conocid(*) como [DENOMINACIÓ]	[DEFINICIÓ] conocid(*) como [DENOMINACIÓ]
	[DENOMINACIÓ] es (art. indef.) [DEFINICIÓ]
	[DENOMINACIÓ] es (art. def.) [DEFINICIÓ]
[DENOMINACIÓ], (APOSICIÓ – DEFINICIÓ)	[DENOMINACIÓ], (APOSICIÓ – DEFINICIÓ)
[DENOMINACIÓ] son un(*) [DEFINICIÓ]	[DENOMINACIÓ] son un(*) [DEFINICIÓ]
	[DEFINICIÓ] llamad(*) [DEFINICIÓ]

Taula 6-74. Expressions de definicions en context en els subcorpus en castellà expert i no expert (e. p.)

Si bé probablement totes les expressions són susceptibles d’aparèixer en el subcorpus castellà expert, el terme LEÓNIDAS resulta prou conegut i no és necessari definir-lo per tal que el lector expert pugui seguir el recurs textual que llegeix.

no es el caso de las Leónidas. Las Leónidas <u>son</u> polvo del cometa periódico 55P/Tempel-Tuttle, descubierto
centrada en la lluvia de estrellas fugaces <u>conocidas</u> como Leónidas.

Taula 6-75. Coaparicions de SON i LEÓNIDAS en posició -1 i de CONOCID(*) i LEÓNIDAS entre les posicions +1 i +4 al subcorpus castellà expert (e. p.)

D'altra banda, al subcorpus castellà no expert, els contextos definitoris resulten molt habituals. A més dels recollits a la taula 6-9. "Coaparició de LLAMAD(*) i LEÓNIDA(*) en el corpus castellà" (pàgina 311), trobem, per exemple, els formats a partir de la coaparició del participi CONOCIDO/A i el terme.

sticos será de gran magnitud. Esta lluvia es observar el máximo de la lluvia de estrellas re la población mundial. Dicho fenómeno , 17 nov 1999 la lluvia de estrellas fugaces mes para que la lluvia de estrellas fugaces siderable de estrellas fugaces provocando la y el mundo. Carolina Valdivieso E. La lluvia uirá la importante tormenta de meteoros ,	<u>conocida</u> <u>conocidas</u> <u>conocido</u> <u>conocida</u> <u>conocida</u> <u>conocida</u> <u>conocida</u> <u>conocida</u> <u>conocida</u>	como las Leónidas que se asemeja a cientos o como Leónidas. Según las predicciones más opt como las Leónidas, se ha venido repitiendo de como las Leónidas mostrarán su máximo de act como Leónidas ofrezca, previsiblemente, un es " tormenta de las Leónidas ". Historia de las Leó como las Leónidas se asemeja a cientos o miles como las Leónidas. El pasado año, desde Gran
--	--	--

Taula 6-76. Coaparició de CONOC(*) i LEÓNIDAS entre les posicions +2 i +4 al subcorpus castellà no expert (e. p.)

b) Cerca de característiques conceptuals

De les tres expressions que permeten identificar característiques conceptuals relatives al terme que s'analitza, només una permet recuperar informació del subcorpus expert.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
	[DENOMINACIÓ] (verb SER conjugat) [CARACTERÍSTICA]
[AGUMENT GENÈRIC]. En el caso de (ART) [DENOMINACIÓ] [ARGUMENT ESPECIFICATIU]	[AGUMENT GENÈRIC]. En el caso de (ART) [DENOMINACIÓ] [ARGUMENT ESPECIFICATIU]
	[DENOMINACIÓ], (APOSICIÓN – DEFINICIÓ / CARACTERÍSTICA)

Taula 6-77. Expressions que indiquen característiques conceptuals als subcorpus en castellà expert i no expert (e. p.)

Es tracta de l’estructura basada en l’expressió EL CASO DE, la qual després de presentar un argument genèric, permet analitzar les especificitats del terme que hi apareix a continuació.

parecen radiar de un punto en el cielo. En	<u>el caso de</u>	las Leónidas el cometa generador es el P/Temple-Tuttle
veremos aproximadamente el mismo número de meteoros por hora cada año. Pero este no es	<u>el caso de</u>	las Leónidas. Las Leónidas son polvo del come

Taula 6-78. Coaparició de EL CASO DE i LEÓNIDAS entre les posicions +1 i +5 al subcorpus castellà expert (e. p.)

Altrament, al subcorpus no expert totes tres expressions permeten recuperar contextos conceptualment rics. Els recollits a la taula següent han estat recuperats a partir del participi DENOMINADO/A.

s a la astronomía El espectáculo celeste	<u>denominado</u>	tormenta de leónidas podría ocurrir entre los a
Tal es el caso con la lluvia de las Leónidas,	<u>denominada</u>	así porque los meteoros parecen provenir de lo

Taula 6-79. Coaparició de DENOMINAD(*) i LEÓNIDAS entre les posicions –2 i +4 al subcorpus castellà no expert (e. p.)

Val a dir que en els subcorpus anglesos s’han identificat, en general, més expressions característiques de contextos conceptualment rics, fet que atribuïm a la diferència quantitativa que hi ha entre tots dos parells de subcorpus, els anglesos i els castellans. En aquest sentit, la varietat expressiva és més fàcilment observable com més gran és el volum de les dades que s’analtza.

c) Relaciones gènere–espècie

Part de les expressions que posen de manifest aquesta relació entre dos termes ja han estat estudiades com a expressions identificadores de contextos definitoris del terme hipònim o més específic.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
	[DENOMINACIÓ] es un(*) [HIPERÒNIM]
	[DENOMINACIÓ], (ARTICLE INDEF.) [HIPERÒNIM]
	[DENOMINACIÓ], (ARTICLE DEF.) [HIPERÒNIM]

Taula 6-80. Expressions que indiquen relacions de *gènere-espècie* als subcorpus en castellà expert i no expert (e. p.)

Cap de les expressions recollides a la taula anterior no permet recuperar informació relativa a LEÓNIDAS en el subcorpus castellà expert. Pel que fa al subcorpus no expert, a més dels contextos recollits a la taula 6-17. "Coaparicions de UN(*) DE i LEÓNIDAS(,) en posició -1, i de LE^NIDA(*) (,) i LA en posició +2" (pàgina 316), també podem identificar els contextos següents:

ROFÍSICA DE CANARIAS (IAC). Las Leónidas , la	lluvia de estrellas de la noche de ayer, resultó s
LEÓNIDAS 99 Las leónidas , la	lluvia de estrellas de la noche del 17 al 18 de no

Taula 6-81. Coaparición de LE^NIDA(*), LA al subcorpus castellà no expert (e. p.)

Pel que fa a la identificació de cohipònims, el subcorpus castellà expert tampoc no proporciona informació a partir de les estructures que havíem presentat com a vehiculadores d'aquesta relació conceptual.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
	[DENOMINACIÓ], [COHIPÒNIM], etc.
	[DENOMINACIÓ] o [COHIPÒNIM].

Taula 6-82. Expressions que identifiquen hipònims als subcorpus en castellà expert i no expert (e. p.)

Per aquest motiu, els contextos que presenten aquesta relació són els mateixos que ja havíem presentat a la taula 6-30. “Coaparicions de LE[^]NIDA(*) i ETC. o Ó entre les posicions -4 i +4 al corpus castellà” (pàgina 317).

d) Relacions meronímiques

De nou, i tal com ja havíem indicat a l’apartat 3.2.2 “Relacions meronímiques” (pàgina 317), les relacions meronímiques pròpiament dites en relació amb els LEÒNIDS es dilueixen en les diferents redaccions dels autors i la seva interpretació d’aquest terme.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
(ART.) [PART] QUE FORM(*)	(ART.) [PART] que form(*)
(ART.) [DENOMINACIÓ]	(ART.) [DENOMINACIÓ]
	[DENOMINACIÓ], contiene [PART]

Taula 6-83. Expressions que indiquen relacions meronímiques als subcorpus en castellà expert i no expert (e. p.)

Els contextos que aquestes expressions ens permeten recuperar són relativament pocs, i estan recollits a la taula 6-23. “Coaparicions de FORMA(*) i LEÓNIDAS entre les posicions -7 i +7 del corpus castellà” (pàgina 319).

e) Relacions material-objecte

Pel que fa a aquesta relació conceptual, totes dues expressions identificades a la primera anàlisi global dels recursos textuais en castellà permeten recuperar informació de tots dos subcorpus.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
[MATERIAL] forma(*)	[MATERIAL] forma(*)
[DENOMINACIÓ]	[DENOMINACIÓ]

Taula 6-84. Expressions que indiquen relacions *material-objecte* als subcorpus en castellà expert i no expert (e. p.)

Tanmateix, els contextos recuperats a partir d’aquesta expressió ja han estat recollits a la taula 6-23. “Coaparicions de FORMA(*) i LEÓNIDAS entre les posicions -7 i +7 del corpus castellà” (pàgina 319).

f) Relacions cronològiques

En tots dos subcorpus, l’expert i el no expert, observem la identificació d’una pluja de meteorits determinada mitjançant l’any en què va tenir lloc, tal com havíem indicat a l’inici del subapartat dedicat a aquesta relació (pàgina 321). Això no obstant, les expressions que s’hi descrivien també permeten recuperar contextos, tant del subcorpus castellà expert com en el no expert.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
[DENOMINACIÓ] en [EXPRESSIÓ TEMPORAL]	[DENOMINACIÓ] en [EXPRESSIÓ TEMPORAL]
[DENOMINACIÓ] de (ART.) [EXPRESSIÓ TEMPORAL]	[DENOMINACIÓ] de (ART.) [EXPRESSIÓ TEMPORAL]
[DENOMINACIÓ] durante [EXPRESSIÓ TEMPORAL]	[DENOMINACIÓ] durante [EXPRESSIÓ TEMPORAL]

Taula 6-85. Expressions que representen relacions cronològiques als subcorpus en castellà expert i no expert (e. p.)

Les expressions temporals a què es fa referència a la taula anterior tant pot ser molt exacta (una hora o una data concreta) com més imprecisa (un any) o relativa al moment en què l’autor elaborà el recurs textual a què pertany el context.

últimos 33 años. En definitiva, las Leónidas	<u>de 1999</u>	no han defraudado y han cumplido con las
eradores de satélites. La lluvia de Leónidas	<u>de 1998</u>	será espectacular. "Prevee una lluvia de
los escenarios en los cuales Las Leónidas	<u>de este año</u>	ofrecieron su mejor show. La Organización
ica observación del máximo de las Leónidas	<u>de 1998</u>	. Todos los datos se dictan en grabadora y
nuestros socios por motivo de las Leonidas	<u>de 1999</u>	, además de la información aparecida en el
o dos antes de las tormentas de Leónidas	<u>de 1833</u>	y 1966, el cometa apenas rozó nuestra órbita.
ivas y convierte a la lluvia de Las Leónidas	<u>de este año</u>	en una verdadera tormenta como no se
bita. Fotografía del máximo de las Leónidas	<u>de 1966</u>	. Se puede observar claramente el efecto
ulario Final del formulario Lluvia de Leónidas	<u>de 1999</u>	Las noches del 16 y 17 de noviembre del
ne de imágenes de la tormenta de Leónidas	<u>de 1999</u>	o de años anteriores le invitamos a que las
años -- tal y como yo recuerdo las Leónidas	<u>de 1998</u>	. Otros, tal vez, tendrán algo más que una

Taula 6-86. Coaparició de LE[^]NIDA(*) DE (**) al subcorpus castellà no expert (e. p.)

Pel que fa a la identificació de característiques de caràcter cronològic, la informació provinent d’ambdós subcorpus en castellà no presenta diferències substancials. En tots dos es poden recuperar contextos a partir de les expressions que havíem previst i la informació resultant és equivalent.

g) Relaciones genètiques

Les relacions genètiques (vegeu el subapartat 2.2.1 “Les relacions conceptuals”, pàgina 263) es juxtaposen en el cas dels LEÒNIDS, i tal com havíem indicat anteriorment, amb les relacions de caire causal, per raó de la interpretació que cada autor fa del fenomen i com l’expressa.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
[DENOMINACIÓ/PRODUCTOR]	[DENOMINACIÓ/PRODUCTOR]
producir (CONJUGAT)	producir (CONJUGAT)
[DENOMINACIÓ/PRODUCTE]	[DENOMINACIÓ/PRODUCTE]

Taula 6-87. Expressions que representen relacions genètiques als subcorpus en castellà expert i no expert (e. p.)

Les expressions recollides a la taula anterior han facilitat la recuperació de contextos conceptualment rics en tots dos subcorpus, que són els que mostra la taula 6-33.

“Coaparicions de PRODUC(*) i LE[^]NIDAS entre les posicions -7 i +7 al corpus castellà” (pàgina 325).

h) Relacions causals

Les expressions que havíem identificat com a vehiculadores explícites d’aquesta relació permeten extraure informació únicament del corpus no expert.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
	[EFECTE] es (ART.) responsable de [CAUSA]
	[CAUSA] causar (CONJUGAT) [EFECTE]
	[EFECTE] ocurrir (CONJUGAT) [CAUSA]

Taula 6-88. Expressions que indiquen relacions causals als subcorpus en castellà expert i no expert (e. p.)

En aquest cas, el volum del subcorpus castellà expert sembla que resulta insuficient, ja que cap d’aquestes expressions no permet recuperar contextos conceptualment rics i, d’altra banda, en observar les concordances de LEÓNIDAS tampoc no identifiquem altres expressions que ho facin.

Altrament, els contextos recollits a la taula 6-37 (“Coaparicions de RESPONSABLE i LEÓNIDAS entre les posicions -4 i +4 al corpus castellà”, pàgina 327) il·lustren l’extracció de contextos conceptualment rics del subcorpus castellà no expert.

i) Relacions argumentals

En el cas de les relacions argumentals, el subcorpus castellà expert resulta més informatiu que el no expert.

Subcorpus expert	Subcorpus no expert
POR (ART.) [DENOMINACIÓ]	

Taula 6-89. Expressions que indiquen relacions argumentals als subcorpus en castellà expert i no expert (e. p.)

Entre els exemples de contextos al subcorpus castellà expert identificats mitjançant aquesta expressió hi ha els recollits a la taula 6-40. "Coaparicions de LEÓNIDAS i POR entre les posicions -3 i 0 al corpus castellà" (pàgina 329).

Tanmateix, i tal com havíem indicat a l'apartat 3.3.2 "Relacions argumentals" (pàgina 328), aquesta expressió també pot recuperar oracions que, tot i que presenten aquesta estructura, no representen la relació d'*agent-acció* per la qual ens interessem en aquest apartat.

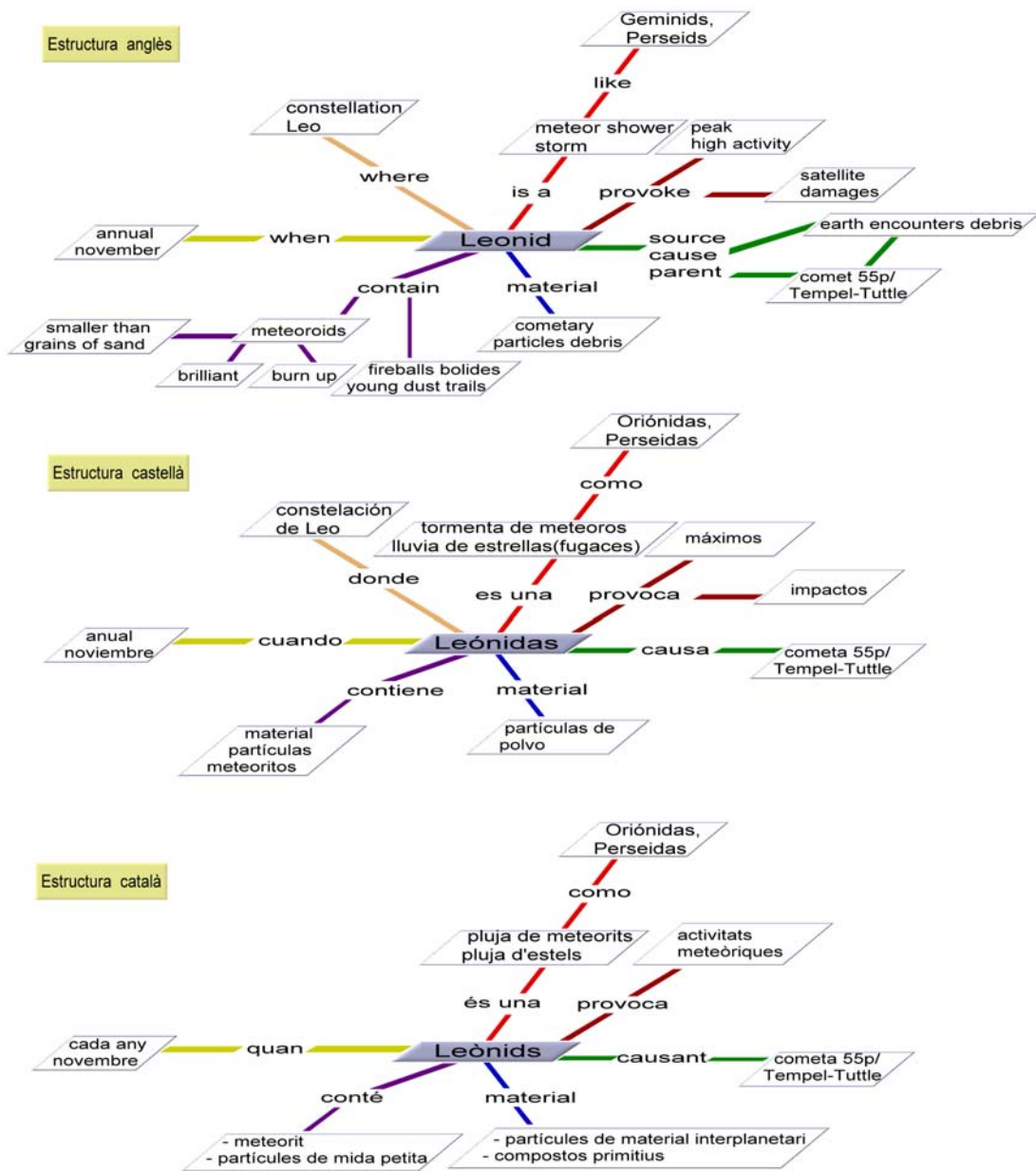

Figura 6-6. Estructures conceptuals construïdes a partir de la informació obtinguda amb l'anàlisi dels corpus monolingües (e. p.)

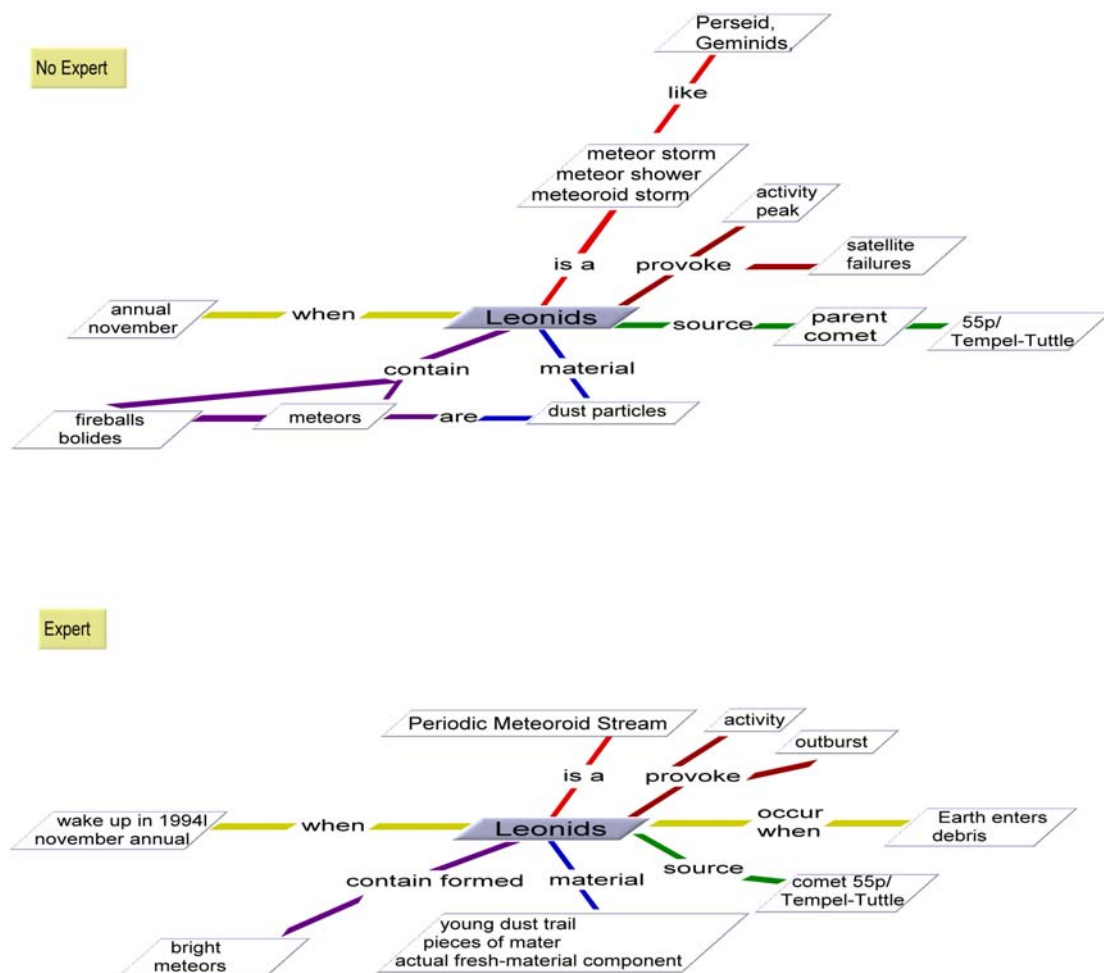

Figura 6-6. Estructures conceptuals construïdes a partir de la informació obtinguda amb l'anàlisi dels subcorpus anglès expert i no expert (e. p.)